

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Občni zbor in javni shod političnega društva „Edinost“ v Škedenju

dne 2. novembra 1902.

Poročilo tajnika.

(Dalje.)

Hudi boj za narodne pravice in svetoj, katerega nam je bilo voditi na tržaškem in istrakem ozemlju, prenesli so naši sovragi tudi na polje, kjer bi morala vladati mir in bratska ljubezen — v cerkev in vero. V svrhu, da odpravijo še ono malo ostankov slovenskega oziroma hrvaškega bogoslužja, ki so nam ostali iz prejšnjih vsaj v tem oziru srečnejših časov, združili so selsko liberalci in Židje z italijansko duhovščino, da zadajo našemu bornemu ljudstvu, katerega tolažba v teh hudih časih je molitev v materinem jeziku — najhujši udarec, da mu vsilijo nerazumljivo latinsko in potom iste laščino! Že so bili določeni člani deputacije, ki naj bi se napotila v Rim, da izposluje od sv. stolice v imenu vere sredstva za raznarodovanje in uničenje našega ljudstva, ko je naš odbor pravočasno izvedel za to zlobno nakano naših sovragov ter opozoril na isto naše občine in obenem odposlal nasvet, očeta in na goriškega nadškofa spomenico o naših žalostnih razmerah na verskem polju in o izvestni zlorabi vere in ne uredbe za politične agitacije. Namerovano potovanje pa je potem (iz nam neznanih razlogov) izostalo in hudobni naklepi naših nasprotnikov se vsaj dosedaj niso izvršili.

Razmere v velikih masah delavcev in rokodelcev v Trstu in okolici ter vedno naraščajoča agitacija tukajšnjih socialističnih vodij, katera bi utegnila postati osodepolna ne le za narodnost naših dosedaj še vedno zavežnih delavcev, ampak tudi za njihovo materijelno blagostanje, bile so vedno predmet naše pozornosti in je odstopajoči odbor ob vsaki priliki, kjer je šlo za koristi delavcev, ne glede na njihovo narodnost nasvetoval jim potem družbenega lista tako postopanje, o katerem je bil prepričan, da najbolje povspesi njihove težnje. In da se odbor ni motil, to dokazujejo februarški dogodki, ob

katerih je ponesrečilo mnogo naših delavcev v zvezi opetovanjem svarilom lista „Edinost“, dokazujejo neugodne posledice stavke v Nabrežini, pred katerimi je naš list večkrat svaril, in drugi več ali manje važni dogodki. V odborovih sejah se je tudi večkrat posvetovalo o tem, kako naj bi se zboljšalo gnotno stanje naših delavcev ter zagotovilo jim hitro in uspešno pomoč v vseh onih slučajih, v katerih jim tega ne morajo ponuditi naša že obstoječa delavska društva ter se je sklenilo marsikaj, kar pa vsaj za sedaj ni bilo možno še spraviti v javnost. V zahvalo za ves trud pa predbacivajo vodje socijalnega gibanja v Trstu odborovim členom sebičnost in hinavstvo, kakor da bi pojedini člani odbora imeli kak dobiček od tega, da delajo in se trudijo za svojega bližnjega! Da pa oni postopajo nasproti trž. Slovencev zelo pristransko ter mamijo naše narodno-zavedne delavce z obljubami, ki se nikakor ne nameravajo in ne morejo uresničiti, dokazal je mej ostalim tudi njihov nastop na že omenjenem manifestacijskem shodu pri sv. Jakobu.

Razven že omenjenih shodov priredil je odbor dne 19. januarja javno zborovanje na Opčinah, katerega se je vkljub sila neugodnemu vremenu udeležilo veliko število Opencev, Trebencev in Gropajcev. Glavni predmet tega zborovanja je bilo — razven razprave o ponesrečenih prošnji za živinski sejm na Opčinah — vprašanje o ljudski šoli v Gropadi, katero je v zvezi vsem prošnjam in utokom na politične oblasti in v zvezi vsem korakom, ki so jih v tej stvari storili gosp. dež. poslanec Ivan Goriup in tovariši, ostalo nerešeno, kakor se je to zgodilo tudi z marsikaterimi drugimi popolnoma opravičljivimi zahtevami naših okoličanov. Razpravljalo se je tudi o vprašanju, kaj je storiti okoličanom, da se bodo mogli uknjižiti kakor lastniki občinskih zemljišč? Ali tudi tu se ni prišlo do nikakega definitivnega sklepa, to pa tudi vsled malomarnosti večine naših okoličanov samih, ki se vse premalo brigajo za svoje koristi. — Dne 26. jan. 1902. pa je naše politično društvo zborovalo v Škedenju, v I. okraju, zastopanem po g. Banelli-ju blagega spomina. Shoda se je udeležilo nepričakovano veliko število domačinov in Magdalenčanov, ki so burao pritrjevali izvajanjem govornikov o slabem mestnem gospo-

darstvu, o nedelavnosti njihovega zastopnika v mestnem svetu, ki jim je priskrbel tako izdatnega in človekoljubnega zdravnika. — Videlo se je na tem shodu, da je Škedenj še vedno naš ter da je upati za gotovo, da si v bodoče naši Škedenjci izvolijo svojega zastopnika. Kmalu bo tu prilika, da dokažejo, da se ne udajo tujemu navažu, ampak da hočejo varovati svoj pristni slovenski značaj. Neizprosna smrt zadala je v tem letu hud udarec našemu društvu in tržaškim Slovencev sploh. Vzbuditelj narodne ideje in narodnega delovanja na tržaškem ozemlju, odbornik in večletni predsednik našega društva, nekdanji drž. in dež. poslanec in mestni svetovalec gosp. Ivan vitez Nabergoj premol je po dolgi in mučni bolezni dne 10. sept. 1902. Ni treba, da naštejemo tu Vam vsem že znane zasluge tega očeta tržaških Slovencev za svoj narod! Saj Vam je znano, kako se je on skozi več nego četrstoletja pehal, da nam pribori naše pravice in koliko je trpel vsled tega. Njegovega pogreba udeležil se je tudi naš odbor, ki je v imenu društva položil venec na grob nepozabnega našega Ivana, kateremu naj Vsemogočni podeli mir in večni pokoj. — Istotako se je tudi naš odbor udeležil pogreba pok. g. Frana Kalistra, člena utemeljitelja našega društva in znanega mecenata, ki je vsikdar podpiral naše težnje, posebno pa naše zasebne šole in vrtee. Nadalje je umrl člen in nekdanji odbornik našega društva, g. Ivan Gregorič. Bodi jima zemljica lahka.

S tem je dovršeno poročilo o oficijelnem delovanju odbora in njega členov; ali slavni občni zbor naj ne misli, da sem tu naštel vse ono, kar se je v odborovih sejah razpravljalo in zaključilo. Mnogo važnega nismo smeli vsprejeti v poročilo, ker ne sodi v javnost in bi le utegnilo škodovati stvari, ako nasprotniki izvedo o naših nakanah. Sicer pa dovolite mi, da opazim, da se naše širše občinstvo vse preveč omejuje na platonične izjave o potrebi in koristi tega ali onega koraka, katerega je ukrenil odbor, da včasih tudi s pravim veseljem — kritizira to, kar se mu ne zdi prav — da pa malokrat pomisli, da mi nimamo nikakega haska od še tako lepih besedij, ako se jim ne pridružijo dejanja. — Le kdor nam dejstveno priha za pomoč, kdor je pristopil kakor člen našega društva,

kdor podpira naš list, kdor v krogu svojih znancev, v svoji vasi, v svojem društvu neti ogenj narodne zavesti in domovinske ljubezni, kdor po svojih zmognostih podpira naše napore: leta je pravi narodnjak in vrši svojo narodno dolžnost. — Čim več se nas združi v skupno in nevtudno delovanje za našega naroda teptane pravice, tem prej nam bo mogoče prenegati svojega mogočnega sovraga, k čemur nam Bog pomodi!

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 5. novembra 1902.

Deželnozborske volitve. Včeraj so volile kmečke občine na Štajarskem. Prinesle so nemškimi konservativcem jako nemilo presenečenje. Izgubili so od 12 mandatov, ki so jih imeli dosedaj, nič manje nego 4, katere so jim odvzeli takozvani »bauernbündlerji« (kmečka stranka). Pa tudi nemška ljudska stranka je izgubila dva mandata istim bauernbündlerjem v prilog.

Slovenski Štajer pa je izišel veščastno iz volilnega boja. Ne le, da je bilo izvoljenih vseh osem slovenskih kandidatov, ampak tudi razmerje glasov je častno za našo stranko. Povsodi so bile naše večine jako lepe. Celo v mariborski skupini, kjer je bilo nekoliko nevarnosti, sta naša kandidata, Robič in Roškar, dobila 167 oziroma 174 od 260 glasov. V Slovenjem Gradcu je dobil naš kandidat Ivan Vošnjak 76, »Štajerček« kandidat pa samo 13 glasov. V Ptuiju je dobil naš kandidat dr. Jurtela od 158 145 glasov. Poraz nemškutarjev je bil torej popoln. V Celju sta dobila dr. Dečko in dr. Hrašovec 230 oziroma 220 glasov. Nasprotna kandidata pa 52, oziroma 35. — V Brežicah je bilo oddanih 108 glasov. Naš kandidat Žičkar je dobil 88 glasov. Znamenita pa je bila volitev v Ljutomeru, kjer sta si stala nasproti dva slovenska narodna kandidata: pocestnik Ivan Kočvar iz Središča in duhovnik ter urednik Anton Korošec iz Maribora.

Pred volitvijo se nismo mi hoteli umešavati v navskrižje, ki je po odpovedi dra. Rosine navstalo v tej skupini radi vprašanja kandidata, ker nismo hoteli vekšati zmešnjave, boječi se, da bi mogla navstati nevarnost za

»Često mislim na-te, dragi sinko in na milega unuka«, je začel govoriti grof, drže Branimira za roko, h kateremu je prisedel. »Mnogokrat sem slabe volje, a večkrat mi prihaja, da bi se zjokal... Bojim se radi svoje hčeri... Njeni živci so popolnoma pokvarjeni, ali ona se noče zdraviti... Kar pa je najžalostnejše, si je Mely sama kriva. Gotovo si čul, kako živi... To jo mora dovesti do katastrofe... Nje mož je nezadovoljen, a ona neče čuti njegovih svetov. Bojim se, jako bojim se za njo.«

»Živite li skupaj?« je vprašal Branimir hladno.

»O ne, jaz živim za-se kakor star garçon. Elza vodi našo malo hišo. Našla me je tu v Budimpešti, a ker sirota ni imela mesta, sem jo vzel k sebi. To je prava sreča za-me... Ona me izvrstno neguje in drži vse v redu... Zlata vredno dekle!«

Mesec dni po tem razgovoru dobil je Branimir list od grofa, kjer mu javlja, da je Mely znorela. Neprestana razburjenost, ljubimkovanje, sekt in orgijske noči brez spanja bile so vzrok, da se jej je kar nakrat začelo mešati. Ni preostajalo drugega, nego jo odpraviti v blaznico. Psihijatri so izjavili, da je njeno stanje neozdravljivo.

ZVRŠETEK.

PODLISTEK

134

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

XIV.

Kar je Alfred pisal Meliti, bilo je resnično. On se je po oni neprijetni dogodbi v rogaški kosehli skesal in priznal svojo krivdo strini in Ljubici. Kakor je bil človek do brega sree, ga je pekla vest, da je po njegovi krivdi razdrto celo rodbinsko ognjišče in pripravljen v nesrečo toli blag in pošten človek, kakor je bil Branimir. Melita se mu je počela studiti. Zdelo se mu je kakor ponarejen biser in cvet brez vonjave. Njegovo srce nagibalo se je odslej bolj in bolj k Ljubici. Mirna ali trajna ljubezen do svoje lepe in poštene ženske uglobljala se je naposled bolj in bolj v srce, a ona je v tej ljubezni svojega moža našla največjo srečo svojega življenja.

Odgovor Alfredov je le razdražil Melito. Uvidela je, da je izgubljen za njo, in odločila, da se ta zguba drugače nadomesti. Počela je objestno, prav razuzdano življenje. Iskala je zabavo za zabavo, prirejala na svojem stanovanju gostbe in koncerte, vzdrževala ljubavne zveze z mladimi kavalirji, ki

so se trudili za ljubezen lepe plemenitašice. Zabave v njenem stanovanju pretvarjale so se čisto v prave orgije, ki so trajale navadno do zore. Nje mož jo je začetkom opominjal in odvrčal od tega življenja, ali zastoj. Ona je energično izjavila, da hoče živeti in da jej samo tako življenje ugaja. A to ni ugajalo njenemu možu. On si je želel mirno življenje, a ne tako bučno in nebrzdano kakor je je ona ljubila. On je ljubil svojo ženo in ni mu bilo po godu, da ima ona toliko česticev, izmed katerih je nekatere brez obzira odlikovala s svojo posebno pažjo. General je postal naposled ljubosumen, tako, da so nastali jako neznosni odnosi med njim in Melito. Postal je občutljiv, in čutil se je nesrečnega, ter je čisto z žalostjo v sren pomisljal na svojo prvo pošteno ženo. — Brez dvoma, Bog me kaznuje sedaj za vse ono, kar sem jej zakrivil — vzdihal je večkrat, razmišljaje o svoji osodi. V hipih ogorčenosti je bil pripravljen ločiti se od Melite, da jo požene od sebe, ali kasneje se je vsikdar premislil. Nesrečnej jo je strastno ljubil in dozdaval se mu je, da je ne bi mogel preboleti... Melita je vedela to in živela vedno enako po svoji neograjani volji, on pa se je jezil, prepiral ženo ali zastoj. Od dneva do dneva bili so nje živci občutljivejši, tako, da so se zdravniki zbal za njeno zdravje. Bila je razdražljiva do skrajnosti, a to stanje

je postalo v njej trajno. Po nasvetu zdravnika morala je v neko alpsko zdravilišče, da se leži z mrzlo vodo; pa to jej ni pomagalo. S shujšanim zdravjem vrnila se je domov in počela zopet živeti starim načinom.

Bilo je ravno dva meseca po njenem povratku iz zdravilišča, ko je Branimir, ponudivši se v nekem svojem poslu v Budimpešti, prisostvoval jesenski dirki v Belagu. Bil je tu zbran cvet madjarskega boljarstva in bogataštva. V neki loži prve vrste je opazil Melito, za njo pa njenega moža, resnega, mrkega lica, dočim je zraven nje sedel neki mladi velikaš, s katerim se je Melita jako živahno razgovarjala. Ona se je silno okrepila v tem času, kar je ni videl in postala prava junonska lepota.

Branimir je sedel v drugem redu gledalcev ravno na oglu in je ravnodušno motril gospodsko dirko. V tem se je v njegovi neposredni bližini javil dobro mu znan glas.

»Ah, to je iznenadenje... ti si tukaj, Branimir!«

Branimir se je ozrl in videl za seboj svojega tasta, ki se je vspel do njegovega sedeža. Grof je dobro izgledal, a črno porbarvani lise in brke dajali so mu mlajši obraz. Branimir je pozdravil grofa pristrčno, ki mu je bil vedno simpatičen kraj vseh nezgod.

narodno stvar. Danes pa pripominjamo odkrito, da način, kakor se je pojavila kandidatura g. Korošca, ne bi se mogel vzdržati pred pravično kritiko.

Nam je v zadoščenje ta izraz volje naroda, da štajerski Slovenci ostanejo pri svojem starem programu in da odklanjajo one, kateri bi jim hoteli prihajati z novodobnimi neslovenskimi reformami.

Z veliko napetostjo se pričakuje vseh današnjih volitev v mestnih skupinah na Niže-Avstrijskem, posebej pa na Dunaju. Danes se pokaže, da-li so bile protikrščansko-socialne stranke v pobujanju »luegerjanstva« središnje v mestih, nego po deželi. Ne, poročila z Dunaja vzbujajo mnenje, da nade »svobodomislernih strank« niso ravno prevelike. Izid volitev v kmečkih občinah menda ni ostal popolnoma brez utisa. V masah nasprotnikov krščanskim socialistom da ni nič pravega veselja do boja; edini socialni demokrati da so delavni, agilni in bojevit. Če pa bo vseh jutrajšnjih volitev v mestnih skupinah odgovarjal onemu v kmečkih občinah, če krščanski socialisti obdrže svoje pozicije in morda še kaj pridobe — n. pr. v notranjem mestu dunajskem, kjer je vihral silovit boj — potem se bodo morali nasprotniki Luegerjevi za precej časa odpovedati vsaki misli na strmoglavljenje istega.

O položaju. »Information« piše: »V tem tednu se pričakuje kaka odločitev ali vsaj kako zjasnenje notranje-političnega položaja. To pa seveda ni tudi gotovo, da pride tako zjasnenje. Vsakako pa debata o jezikovnem vprašanju — in za to gre ravno — donese vsaj materiala za zjasnenje. Odkrit porazgovor vseh na vse strani more končno le koristiti. Češki klub stopa razdražen in ogorčen v diskusijo — to je, žal, resnično. Da pa to razpoloženje še nikakor ne izključuje državniške treznosti, to dokazuje zadnji govor dra. Herolda.

V poljskem klubu oostoji nekaka vrst protiministerijalne fronde, ali mi jej ne pripisujemo posebne važnosti, kakor tudi ne izvestnim »muham« v drugih skupinah na desni. Slovenske skupine na desni in pa katoliška ljudska stranka so po svoji politični pomembnosti poklicane, da so posredovalke med ministersko klopjo in Čehi in iste se bodo pač spominjale te svoje zgodovinske vloge.

Hvala lepa na dobrem nasvetu, ki ga bržkone daje kakov dober prijatelj Slovanov, ki bi v teh kritičnih časih hotel pomagati — vladi! »Posredovanje« med ministri in Čehi, to da je poklic slovanskih poslancev in njihova »zgodovinska uloga«! Bila je res, ali da bi morala biti tudi nadalje? Ne! To ne smejo več že radi zgodovinske resnice, da so ob takem »vednem« posredovanju njihovih zastopnikov slovanski narodi — in specijalno smo mi Jugoslovani srečno došli tako daleč, da nismo bili še nikdar politično manje uvaževani in bolj prezirani, nego smo danes. Toliko časa smo pridno vršili svojo »zgodovinsko ulogo« — mešetarenja vsakodobni vladi v prilog, da končno prejemamo v plačilo od dne do dne same udarce, Nulla dies — brez moralne klofute. Tako čudnega plačila še niso z lepa dobivali kakšni mešetarji z »zgodovinsko ulogo«!! Vršči v parlamentu svojo staro »zgodovinsko ulogo« smo pritirali do tega, da ima po neutajljivi zaslugi istega zistema, kateremu v prilog naj bi »posredovali«, večina prebivalstva Primorja 4, manjšina pa 11 poslancev v parlamentu na Dunaju.

In tako »zgodovinsko ulogo« naj bi igrali še nadalje? Ali smo res sami sebi sovražniki? Ne! pokliče slovanskih skupin v parlamentu ni tak, da posredujejo med ministersko klopjo in Čehi, ali z drugimi besedami: da bi Čehi tolažili zistemu v prilog! Marveč je dolžnost slovanskim skupinam, da zahtevajo od Čehov odločno borbo proti zistemu in da podpirajo iste v tej borbi odločno, brezobzirno in ne glede na desno, ne na levo!

Sprememba na nemškem poslanstvu na Dunaju. Dosedanjemu nemškemu poslaniku na Dunaju, knezu Eulenburgu, je zdravje močno porušeno. Isti že dlje časa ne vodi več poslov dunajskega poslanstva. Dolgo že se govori, da se knez Eulenburg ne povrne več na Dunaj. Sedaj pa zatrjajo listi, da je že določen naslednik grofu Eulenburgu na prevažnem mestu diplomatskega zastopnika Nemčije na dunajskem dvoru. Bodočim nemškim poslanikom na Dunaju da je določen dosedanj nemški poslanik na kraljevem dvoru v Rimu, grof Wedel.

Mesto nemškega poslanika na Dunaju je sila važno. A to ne le zato, ker ima zastopati interese velike države na dvoru druge velike države. Pa tudi ni le naloga, da se ohranja dobro zavezniško razmerje med obema državama na polju vnane, mednarodne politike, ki podelja mestu nemškega poslanika na Dunaju veliko važnost. Ampak fakt, da je vsaka dunajska inicijativa nekako odvisna od berlinske dispozicije, provzroča, da se na Dunaju tudi glede na notranjo politiko avstrijske države v strahu izogibljejo vsemu, kar bi utegnilo ozlovoljiti v Berlinu! Ob takih okolištinah je vsakodobnemu nemškemu poslaniku na Dunaju dana prilika, da odločilno poseže tudi v notranjo politiko in da vpliva na važnejše odločbe, ki se tičejo notranje-političnega življenja, kar je sicer nasprotno vsem pravilam v mednarodnih odnosih. Odstopivši knez Eulenburg se je v obli meri posluževal te prilike. To je javna tajnost. Neoporečna resnica je, da je prvi vrstni on — seveda s pomočjo raznih nemških in madjarskih intrigantov — vrgel ministerstvo Thunovo.

Spremembe v tem zistemu ni pričakovati. Z Berolina doli ne! Preveč koristi ima Nemčija od tega, ako more vplivati na notranje življenje v Avstriji. Ona potrebuje zveze z Avstrijo kakor riba vode. Ve pa tudi, da ta njej toli potrebna zveza je zagotovljena tem bolj, čim več moči bodo imeli v naši državi oni, ki bi najraje kar vso Avstrijo žrtvovali velikomemški ideji. Nemški poslanik na Dunaju bo torej vedno — pa naj se že zove tako ali tako — dobival instrukcije za posezanje v notranjepolitično življenje Avstrije v tem zmislu, da bo tu nemška manjšina odločilna. To nezdruvo in pogubno razmerje ho trajalo dalje tako dolgo, dokler mu odločilni krogi ne store konec, spoznavši od kje grozi resnična nevarnost narodom monarhije Habsburgov in torej tudi monarhijisami.

Ni torej glavno, ali sedi na Dunaju kakor zastopnik Nemčije ali Eulenburg ali Wedel, ampak usodno vprašanje je, kdaj pridejo na Dunaju na krmilo dalokogledni in samosvestni avstrijski državniiki, ki bodo znali nemške poslanike zavračati v meje kompetence, ki so predertane sploh vsem zastopnikom tujih vlasti.

Trgovinske pogodbe. Iz Rima brzojavljajo v »Neue Freie Presse«, da je Avstrija sprožila v Rimu in najbrže tudi v Berlinu, naj se sedanje pogodbe podaljšajo, a klavzula v pogodbi z Italijo naj se primerno spremeni. Italijanska vlada da je izjavila, da je pripravljena v to, ako se vprašanje klavzule reši pravično in konečno. Razprave o tej točki pa da niso še začele; govori se pa, da misli Italija predlagati zistem kontingentiranja, po katerem naj bi bila uvažanje in konkurenca španskih in francoskih rudičih vin v Avstriji izključena.

Pripoznanje študij na zagrebškem vseučilišču. Minister za nauk in bogočastje je dne 10. oktobra t. l. na dekanate v vseh pravnih in državnoznanstvenih fakultet in na predsedništva vseh komisij za teoretične državne skušnje razposlal naredbo, s katero se z obzirom na zakon od dne 20. aprila 1893 in na tozadevno izvršilno naredbo od dne 24. decembra 1893, določajo ukrebe glede pripoznanja študij na pravni in državnoznanstveni fakulteti zagrebškega vseučilišča dijakom iz Istre in Dalmacije.

Sto naredbo se je vsaj deloma ustreglo zahtevam Jugoslovancev po lastnem vseučilišču, dala se je vsaj Hrvatom tostranske državne polovice možnost, da morejo svoje dijake pošiljati na pravno fakulteto hrvatskega vseučilišča v Zagrebu.

Iz tega dejstva hoče že današnji židovski »Piccolo« kovati kapital za Italijane, češ, da naj se tudi Italijanom da to, kar se je Hrvatom! Pripoznavo naj se namreč študije tukajšnjih Italijanov v Italiji! Zagrebška univerza da je, pravi židovski list, ravno tako izven mej naše države, kakor so univerze v Italiji!!

Ta trditev je tako gorostasna, da je pač vredna židovskega glasila in ni vredna, da bi se na-njo reagiralo, ker je preaneumna in naravnost v protislovju z resnico. Zagreb je vendar pod žezlom istega vladarja in sinovi Hrvatske služijo v isti skupni vojski in pod istim vrhnim poveljstvom. Veljali to morda tudi glede onih krajev, kjer so vseučilišča — v kraljevstvu italijanskem?! Zastonj se peha torej »Piccolo«, da bi ozirom na naše kraje konstruiral kako analogijo med študijami na

vseučilišču v Zagrebu in onimi na italijanskih vseučiliščih. O tem pa treba še poudariti, da imajo Italijani že na avstrijskih vseučiliščih priliko polagati izpite v materinem italijanskem jeziku, dočim je Jugoslovanom odrečena ta dobrota.

Iz ogrske zbornice. Posl. Zoltan Lengyel se je pritoževal, da se važne peticije rešujejo prepočasno, tako njegova peticija glede carinske klavzule na italijanska vina, ki bi se morala ponoviti že ob novem letu. Prosil je predsednika, naj skrbi za to, da bo odsek za peticije vršil svojo nalogo.

Predsednik je izjavil, da se on ne more vmešavati v delovanje odsekov, marveč ima zbornica podajati istim naloge in zavodila. — Zbornica je na to prešla v razpravo o provizoriju.

Posl. Kossuth je v imenu neodvisne stranke izjavil, da bo glasovala proti provizoriju, da na ta način poda vladi nezaupnico. Govoril je potem o zakonskem načrtu glede pozivanja pod orožje nadomestnih rezervistov in izrazil nado, da se bo narod z vsemi sredstvi protivil neopravičenemu povišanju bremen za vojsko. Govoril je tudi proti povišanju civilne liste in trdil, da od onih 9 milijonov kron, katere mu dovoljuje na leto ogrski parlament, dvor ne trosi na Ogrskem niti jednega milijona. Od oči celne strani se hoče opravičiti povišanje civilne liste s tem, da se je povečala apanaža kraljevih princev. Košut je dejal, da priznava, da se je število nadvojvod pomnožilo, ali na tem da ni prav nič kriva dežela.

Tudi posl. Zichy je v imenu ljudske stranke izjavil, da bo glasovala proti provizoriju.

Neodvisna stranka je sklenila, da vporabi razpravo o proračunskem provizoriju v to, da vladno politiko podvrže ostri kritiki; ne bo se pa posluževala obstrukcije.

Tržaške vesti.

Govor gospoda poslanca Kompareta minole nedelje v Škedenju v obrambo pravice narodnega jezika v cerkvi je tako razburil urednike »Piccolo«, da niti niso utegnili počakati na svoje običajno poročilo iz — Ljubljane o naših »hodih, ampak hite v grozi pripovedovati svojeem, da grozi nova kampanja »neoporečnemu in izključnemu pravu latinskega liturgičnega jezika v cerkvah »della regione«! Uredniki čifutskega lista hite opozarjati vse one, »ki so dolžni čuvati latinski ali italijanski značaj vseh institucij, ki dajejo sliko življenja v naši deželi.«

Dalje očita »Piccolo« tudi Rimu, da ne zna čuvati cerkvene discipline (kar je podobno mali denunciaciji na škodo gospoda dekana Kompareta), da ne zna pridobivati veljave svojim lastnim odredbam, da dovoljuje Slovanom liturgično anarhijo. Slednjič prijemlje škofa Nagla za vrat, zahtevaje, naj inauguriira svoje delovanje s tem, da v škofiji uredi liturgično vprašanje tako, »kakor zahtevajo zgodovina, pravo in verski interes«. Tako zahteva danes »Piccolo« v vsej naglici in v vsem strahu radi govora Komparetovega.

Meritorno ne bomo odgovarjali na »grozo« »Piccolo«, ker bo to stvar drugih ljudi, ako se jim bo zdelo vredno. Konstatujemo pa, da je »Piccolo« se svojim alarmom pripoznal v važnost naših »hodov«. E pur si muove!!

Za osnovo slovenske oziroma hrvatske porote na deželnem sodišču v Trstu je odposlala nadalje občina Jelsanska prošnjo na ministerstvo za pravosodje.

Evropa v — nevarnosti! »Neue Freie Presse« in za njo nje vredni brat »Independent« opozarjata na veliko nevarnost, ki baje grozi Evropi s tem, da je ruski podpolkovnik in generalni srbski konzul v Moskvi gospod Spiridovč izročil romunskemu kralju Karolu diplomu častnega členstva »Blagotvoritelnega občestva« v Moskvi. Strah je pa tem več, ker je istemu podpolkovniku baje nalog, da vroči slične diplome tudi knezu bulgarskemu, knezu črnogorskemu, kralju srbskemu in kralju italijanskemu.

Grozni strah obeh rečenih glasil povečuje dejstvo, da dva odlikovanih kraljev nista ne pravoslavna in ne — Slovana!

Kakor se vidi, je nevarnost res velika in presega vse nevarnosti, navstale v sled potovanja po avstrijskih zemljah — raznih italijanskih generalov, ministrov in senatorjev!!

Ako pa že en predsednik takega ruskega blagotvoritelnega društva vzbuja tako

grozen strah, je to znamenje, da ob prihodu njem prihodu ruskega cara na italijanska tla zbeže vsi italijanski junaki preko morja v — Afriko!!

Ah ti Židje, ti pagliacci!!
Pozor! Naše prošnje oziroma nasveti na redarstveno ravnateljstvo v stvari obveščanja strank glede potrdila o 10-letnem bivanju v Trstu, niso nič promenili stvari. Redarstvo se izgovarja, da ima preveč dela, in pa, da mora vsaka stranka osebno priti na dotični urad.

Nam se zdi nemogoče, da bi stranke prihajale, ako niso obveščene; zato pozivljamo vse one, ki imajo na redarstvenem uradu vlozene prošnje za potrdilo o 10-letnem bivanju, naj se potrudijo v ulico S. Nicolo, kjer jim bodo vročene rešene prošnje.

To velja za Slovence, Lahe in Nemce. — Omeniti pa moramo še, da so Slovenci najmarljivejši o iskanju domovinske pravice! In to je prav!

Zapostavljanje brez konca in kraja. Zopet moramo zabeležiti dva slučaja.

Finančni inspektorat v Gorici pozivlja na dražbeno razpravo za zagotovljenje pobiranja užitnine na vino in meso v davčnem okraju Ajdovskem (!!!) za leto 1903.

Kolikor je znano nam, je davčni okraj ajdovski v političnem okraju goriskem izključno slovenski, zbok česar prihajajo tu v poštev izključno le slovenske stranke.

A veste, v katerem jedinem jeziku je dotično razglasilo v uradnem »Osservatore Triestino«? V nemškem!! Mi bi bili radovedni, koliko interesirancev na stvari je čitalo ono nemško razglasilo v uradnem listu? In ako bi bili tudi dobili v roke to, za ves slovenski svet eksotično glasilo avstrijske vlade, pa je nadaljnje vprašanje: kolik o njih bi bili razumeli nemško razglasilo?!

In vendar gre tu za stvar, ki poseže v koristi najširših plasti prebivalstva! Tako se žrtvujejo javne koristi zistemu, ki hoče — faktičnim razmeram na kljubaj in veljavnim zakonom v zasmeh — po sili vzdržati nekako jezikovno uniformo za vse državne oblasti!! To so razmere, to je zistem, da ni možno najti dovolj ostrih besed, ki bi ga označile po zaslugi.

No, da vsaj mi popravimo, kar je finančni inspektorat v Gorici zagrešil slovenskemu prebivalstvu davčnega okraja ajdovskega v zasmeh in škodo, naznanjamo, da dotična razprava bo dne 12. novembra ob 10. uri predpoludne v pisarni istega fin. inspektorata v Gorici.

Drugi slučaj, katerega moramo danes pribiti, je še bolj kričeč. Uprava avstrijskih državnih železnic razglašala, da se na postaji Sv. Križ—Cesta vipavske železnice z dnem 5. novembra začne popolen promet (izvzemši edino le eksplozivne tvarine).

To smo izvedeli iz »poslanega« uprave avstrijskih državnih železnic, sestavljenega le na laškem jeziku in priobčenega — v italijanskem »Piccolo«! Dočim bi se v gornjem prvem slučaju utegnili izgovarjati, da je »Osservatore« uraden list in da so torej oblasti obvezane, posluževati se ga — o čemer pa ostaja, seveda, še vedno dejstvo, da je razglasilo, namenjeno slovenskemu okraju, »sestavljeno edino v nemškem jeziku« — pa ga ni pod solnce nobenega veljavnega izgovora — niti najbolj pikavega ne! — ki bi se mogel navajati v opravičaje, da se naznanila o železnici, ki teče izključno po slovenskih tleh objavljajo v Trstu le v laškem listu in le v laškem jeziku, in da se prezirajo slovenski listi in slovenski ljudje v tem mestu. Pa ne le v tem mestu! Kajti tukajšnji slovenski listi se čitajo po vsej deželi in tudi tam, koder teče vipavska železnica in kjer ima torej prebivalstvo interes na tem, kar ukrepa in raglaša uprava železnice.

Tako nam torej uprava državnih železnic, torej institucija, katero upravlja državna vlada, negira princip enakopravnosti! In s tem negiranjem prezira tudi življenske interese slovenskega prebivalstva!

Na predstavi igre »Mlinar in njegova hči« v Barkovljah so preplačali vstopnino sledeči gospodje in gospe:

Fran Piano 2 K, dr. Abram in N. N. po 1 K 20 stot., Jelisava Košir, Karl Vitez po 1 K, Nekerman, Olga Pertot po 80 stot., Klemenčič, Wartbüchler, Frankovič, Candelini po 40 stot., 8 neimenovanih darovalcev po 20 stot. Presrečna hvala vsem!

Heiligenkreuz - Cesta. Tako označa laški »Piccolo« postajo Sv. Križ-Cesta pri Ajdovščini. Torej za kraj, kjer ga ne najdeš Nemca, ako bi ga z električno lučjo iskal o

belem dnevu, rabi ta italijanski list raje nemško označenje, Heiligenkreuz, nego pa ono, katero rabi vse domače prebivalstvo: Križ!! Ali je to slepota, izvirajoča iz besnega sovraštva do našega ljudstva! Raje, nego da bi priznali domačemu ljudstvu ekzistenčno pravo na tej zemlji, raje usiljujejo pravo domovinstva jeziku, ki je popolnoma tuji in na tej zemlji (v kolikor prilaga v poštev avtohtono prebivalstvo in ne oni drugi — oficijelni svet)!! A ravno ti laški ljudje kriče vedno o varovanju resničnega narodnega značaja dežele in kriče proti pačenju krajevnih imen. Sami pa na vseh koncih in krajih izdajajo princip take obrambe, čim gre za njih slovenske so- deželane!! Ali to se bo maščevalo našim hi- juje in popred, nego si mislijo sami.

Tako so se zarili v svojo jezo protinam, da niti iz dogodkov v Inomestu ne znajo er- piti morale.

Mesto da bi začeli končno misliti, kako bodo gradili jezove proti invaziji nemštva, pa mu se odpirajo vse struge v deželo...! To se bo maščevalo, kajti motijo se prav korenito, ako menijo, da se invazija nemštva v deželo, ki postaja močnejša in močnejša, neha v hipu in na mestu, kjer se začneja območja ita- lijanskega jezika...! Skoda, ki jo trpi pred sve- tom slovenski del narodnega značaja dežele, bo trpel pozneje tudi italijanski del...! Bodo že videli, kako bo končna postaja na poti, ob kateri naši Italijani v svoji slepoti gradijo postaje »Heiligenkreuz« itd. itl., stala na tleh italijanskih interesov!!

Še nekoliko besedi o sobotni pred- stavi v Barkovljah. O presojevanju drame je velike važnosti analiza, ali še večje važno- sti je reasumiranje splošnega efekta. Ako je poslednji tak, da je navdušil občinstvo — potem je avtor vspel. To isto velja tudi za interpretiranje drame. Ali tu nam je pezi- ti na to, kako igralci igrajo: umetniki po po- kliču ali diletanti. Pri umetniku po pokliču je umevno samo ob sebi, da mora biti skup- nost interpretacije dobra. Tu se kritika ne bavi toliko s skupnostjo, kolikor s posamič- nimi prizori. Zahteve so tukaj večje in vsled tega je tudi naloga kritike težavnejša. Kadar pa igrajo diletanti, ali pa več ali manje pri- četniki, katerim ni igranje glavni poklic, oziroma jim je le postranska stvar, katerim poleg drugih dnevnih poslov ne ostaja v prvi smeri pri roki sredstev, ki so v to neobhodno potrebna, a to so: čas in predizo- brazba — potem mora kritika slabiti ostrino peresa, mora v glavnih črtah prikazati vseh igralcev in se mora največ baviti z glavnim utisom, napravljenim na občinstvo. Igralec je posredovalec med avtorjem in občinstvom. On mora materijalizirati idejo, katero zastopa kakor individuum, ali z idejo mora spajati uverjenje, da je ta ideja tudi človečanska, osnovana na subjektivnosti vseh, ali vsaj velikega dela individuumov. To svoje uverjenje impregnira na poslušalec dvovrstnim načinom: organsko-materijalnim: gibanjem, mimiko in spreminjanjem glasa — ter du- ševno-organskim: gibanjem trepal- nic, fikcijo in indiferentnim gledanjem mora občinstvo hipnotizirati ter ga uveriti, da nje- gova duša čuti. S tem se le postaja igra- lec umetnikom... S tem dokazuje, da on idejo čuti, da zanjo trpi, da hudobijo sovraži, dobro ljubi, da sovražniku grozi in prijatelja obžaluje.

Nedosegljiv je v tem Novelli, ko v »Papa Lebonardu« govori svojimi nezvesti ženi: »... Jaz da te sovražim?... Oh ne! Ti se va- raš! Ne!... Jaz se ti smejem!« ali Zaccu- niev glasoviti moment v Dumasovem »Kenu« (prizor v krčmi): »Jaz vas preziram — od- daljite se, jaz vam zapovedujem!«, ali istega igralca »Zakaj... ah za zakaj o gospoda?« v Turgenijevem »Tujem kruhu«. — Tu stoji v asocijaciji globoka mirnost duše s pretežno nasprotnimi čustvi, s preziranjem človeka, z veliko tolerancijo.

To so zahteve, katere se stavljajo igral- cem. Poleg tega je v gotovih slučajih važna višina glasu. Ni vsak register glasu dober za starega pijanca, kakor tudi ne za ljubavi dvogovor. Ta načela postavili smo si za nekako podlago, na kateri smo presodili sobotno pred- stavo »Mlinarja in njegove hčere«.

Ponavljamo torej še enkrat, da je pred- stava nedvomno dobro vspela. Bodi torej v prvi vrsti izrečeno priznanje gosp. Grebeneu, ki se za naše »Dramatično društvo« mnogo žrtvuje v vsakem obziru; a specijelno na tej predstavi posebno občerju gosp. M. Žauku, ki z lepim uspehom seje zraje svojega zna- nja in izkustva na plodna tla. Naj v tej smeri deluje še nadalje. Z voljo, sposobnostmi in

taktom, katerega ima, doseže brez dvoma mnogo, v kar nam je porok sobotna pred- stava.

Predno pa zaključimo, naj nam bo še dovoljena opazka, da niso vsikdar »glavne« uloge najboljše za dobre igralce, temveč tiste, ki se najboljše prilagajo individualnosti do- tičnega igralca. To smo hoteli reči v interesu igralcev samih in v interesu dobrega vsepa posameznih predstav.

Nova obrt. G. Artur Kimeaz hoče v ulici Economo št. 3 ustanoviti tovarno za milo. Interesentje morajo svoje eventuelne prigovore do 17. oziroma 18. t. m. predlo- žiti mestnemu magistratu ali ustmeno ali pismeno.

Posnemanja vredno. Pišejo nam: Ko sem včeraj obiskal narodno družino D., sem bil priča sledečemu prizoru.

Neki židovski agent je prinesel gospej račun za kupljeno olje. Na računu je pa bilo ime družine italijanizirano.

Gospa je protestirala proti takemu pa- čenju slovenskih priimkov. Plačala je račun in naznanila možu, da ne bo več jemala olja!!

Koliko slovenskih družin se poslužuje pri labonih in židih in koliko njih trpe, da jim ti v zahvalo pačijo poštena slovenska imena!

Posnemajte vsi gospo D.! Kupujte vsi pri naših narodnih trgovcih in videli bode, kako se Lah — poboljšajo!

Iz-pred deželnega sodišča. Tukajšnje deželno sodišče je obsodilo včeraj: 26-letnega zidarja Ivana Zonta iz Buzeta radi težke telesne poškodbe na 3 mesece težke ječe in v plačilo 50 kron odškodnine poškodova- nemu; 26-letnega Lovrenca Obata radi tat- vine na 5 mesecev ječe; 20 letnega voznika Rudolfa Jaschija iz Trsta radi tatvine na 7 mesecev ječe; 29-letnega težaka Alfreda Danese iz Forli, radi žaganja in pretepanja svoje — ljubice na 3 tedna zapora.

Dražba premičnin. V četrtek, dne 6. nov. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled zasedbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za ci- vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Barkovlje štev. 257, glasovir in krčmarska oprema; trg delle Laguna št. 7, oprema v zalogi; ulica Canale št. 5, modere in majo; ulica Sorgente št. 2, ulica Giulia št. 10 B in Vicolo Cieco štev. 2, ura, hišna oprava, klopi, pisarna in razno; Vicolo Cieco št. 2 in ulica Giulia št. 10, mali in veliki sodi in razno; Sv. Marija Magdalena Zgoraja št. 70, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 9° 0 ob 2. uri popoldne 15.—C. — Plakomer ob 7. uri jutraj 767,6 — Danes plima ob 2.10 predp. in o 11.38 pop.; oseka ob 6.35 predpoludne in ob 6.22 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Mala pomota.** V četrtek je bil v Go- rici somenj za živino. Ob cesti, ki vodi od »rudeče hiše« (od vipavske strani) na sejmi- šče, je lesena utica, kjer ljudje plačujejo o i toliko in toliko glav živine... Tam so se sprehajale tri tuje gospe, ki so videle tudi, kako ljudje plačujejo pri tisti utici in so to — krivo umele! Pristopile so tudi one k mi- zici, meneče, da se tam plačuje vstopnina. Pri mizi poslušajoč mestni organ jih je vprašal: Z a koliko glav?! In one so odgovorile: Z a tri!

Ljudem tam blizo se je pa nekoliko čudno zdelo, ker so pač videli dotične tri ženske glavre, a nobene — kravje ali vo- lovske...!

× **Na novem ženskem liceju v Pu- lju** so že začeli vsprejemati izpiti. Na slo- vensko otvorenje pride tudi deželni glavar Matevž Campitelli. Sebi odpirajo Italijani ženske liceje, gimnazije itd., proti ustanovitvi vsake borne hrvatske ali slovenske šole pa rekurirajo do vseh možnih instanc.

Vesti iz Kranjske.

* **Originalno.** Bralno društvo v Dobu se je razšlo. Ker tako zahteva zakon, naznanja predsednik v ljubljanskem uradnem listu ta dogodek. Originalen pa je vzrok, ki se na- vaja: društvo se je razšlo, ker so vsi u dje odstopili!

* **Defraudacija v »Umetniškem dru- štvu«** v Ljubljani. Iz »Slovenskega Naroda« posnemljemo, da se je v umetniškem društvu dogodila defraudacija. Blagajnik da je po- begnil, provzročivši društvu kakih 2000 K

škoda. To je precej hud udarec za društvo, ki ni finančno Bog ve kako dobro podprto in izlasti pa še, ker pobegnivši blagajnik ni poravnal nobene društvene obveznosti.

* **V Ameriko** se je odpeljalo predsinčič iz Ljubljane 117 oseb. Policija je prišla ne- kega fanta, ki jo je hotel popihati v Ame- riko, ne da bi bil zadostil vojaški dolž- nosti.

* **Ta obeta mnogo!** 14-letni Anton Peterca iz Bizovika pri Ljubljani je bil po- begnil z doma ter se klatil po barju. Sled- njich so vendar ujeli beguna in sta ga predvče- rajnjim njegov oče in še neki drugi mož privela po dolenski cesti v Ljubljano — pri- vezanega na jermenu.

Vesti iz Štajerske.

— **Akad. tehn. društvo »Triglav«** v Gradcu bo imelo svoj II. redni občni zbor v zimskem tečaju 1902/903 dne 8. t. m. ob 1/2 8. uri zvečer v salonu hotela »Zum Schim- mel«, Reitschulgasse, s sledečim vspreedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Slove- nija«. 3. Čitanje zapisnika bratskega društva »Ilirija«. 4. Poročilo odbora. 5. Glavna po- ročila odbornikov. 6. Poročila klubov in od- sekov. 7. Volitve: a) predsednika, b) od- bornikov, c) revizorjev, d) društvenega so- dišča. 8. Slučajnosti. Gostje dobro došli!

Razne vesti.

× **Narodna obrana.** Pod tem naslovom ačne dne 16. t. m. v glavnem mestu Slavo- nije, v Osieku, izhajati političen dnevnik. S tem bo odpomagano nujni potrebi. Osiek ne le da je po številu prebivalstva drugo mesto hrvatske domovine, ampak je to tudi zname- nito mesto v narodnem in trgovskem pogledu. »Narodna obrana« bo glasilo hrvatskih na- rodnih in državnih teženj ter narodnega je- dinstva. Posebno pa hoče posvečati svojo pažnjo žalostnim in zanemarjenim gospodarskim razmeram. Sistematičnim trudom hoče delati na to, da se Slavonija reši iz tujinskih te- ženj, nasprotnih interesom Slavonije. Šrit hoče zmisel za svobodnostne uredbe javnega življenja, da bo vsaki hrvatski državljan za- veden čuvar osebnih političnih pravic ter bo- rilec za javna prava svoje domovine. V tem zmislu se hoče hoče boriti za avtonomijo Hr- vatske, ki bo čuvarica javnega imetja in na- rodnega bistva.

Roman velikega kneza. Pred nekoliko dnevi so novine prinesle vest, da je veliki knez Pavel Aleksandrovič — brat pok. carja — pal v nemilost na carskem dvoru. Temu je baje vzrok — roman tega kneza, ki se je zaključil pred kakimi tremi tedni s poroko velikega kneza z ženo nekega ruskega geo- metra (drugi govore, da nekega adjutanta). Le-ta se je lanskega leta s dovoljenjem prokuratorja ruskega sinoda, Pobjedonoszeva, ločila od svojega moža. Veliki knez da je obljubil možu, da se ne poroči žnjo, ali čim je bila ločena, je veliki knez zapustil Rusijo in v Petrogradu se je raznesel glas, da sta pobegnili. Ni sicer res, da bi bil veliki knez pobegnil, ali zdi se, da se ne povrne več v Rusijo, ker mu car ni hotel dati dovoljenja za to ženitev. Veliki knez živi sedaj v Parizu in zohaja pridno v gledališča, na dirke in v one gostilne, v katere zahaja od- lični svet. Njegova žena, kateri je sedaj 30 let, ni lepota, ali s svojimi črnimi očmi in drugimi svojstvi, sosebno pa se svojo izobra- ženostjo in svojo milobo, umeje pridobiti za se vsakogar.

Veliki knez, ki je v 42 letu, je odstav- ljen od vseh vojaških časti in bo brzkone za dolgo prognan s carskega dvora. Ostane mu pa naslov velikega kneza z dohodki iz pri- premoženja. To je tretji slučaj, da eden ru- skih velikih knezov odhaja v prognanstvo radi ljubezni do izvoljene žene.

Užigalice: agitacijsko sredstvo. V Wood County, Ohio (Severna Amerika) je demo- kratična stranka za predstoječi volilni boj proti republikanski stranki izdala parolo: »užigalice«. Tamošnjih volilcev ne zanima ne vprašanje trustov, ne carinska tarifa, ne no- beno drugo kočljivo vprašanje, razun užigalic. Le tisti govorniki, ki govore o užigalicah, dobivajo občinstvo, katero jih rado posluša. Vse mesto County je pokrito z lepaki, ki imajo v ogromnih črkah sledečo računsko nalogo: »Ako se dobi za 6 centimov 1000 užigalic, koliko užigalic se dobi za 9 dolar- jev in 50 centimov?« Vzrok tej računski nalogi je ta, da je v poročilu komisarjev v

County med drugim dobili postavko, ki pravi, da se je v minolem letu na državne stroške porabilo za 950 dolarjev užigalic. Ker je sodišče v Countyju razsvetljeno električno lučjo in se razgreva le z naravnim plinom, izračunili so skromni farmerji te de- žele, da so komisariji v County nakupili lan- skega leta 150.000 užigalic (za 95 dolarjev), s katerimi so zažigali svoje smotke in pipe in to je po njih nazorih velika zaprav- ljivost.

Ti komisariji, ki so po nemarnem zapra- vili nad 9 dolarjev državnega denarja, pa pripadajo republikanski stranki in ta stranka radi tega »razkritja« skoraj gotovo propade na prihodnjih volitvah.

Radovedni smo res, koliko demokratična stranka porabi za »užigalice«, ako dobi vlado v roke.

Brzajavna poročila.

Pri nadvojvodi Franu Ferdinandu.

DUNAJ 5. (B) Pri nadvojvodi Franu Ferdinandu je bil danes obed, katerega se je udeležilo več generalov in visokih dosto- janstvenikov.

Državni zbor.

DUNAJ 5. (B) — Gospodska zbornica. — Gospodska zbornica je vsprejela še zadnja dva paragrafa zakona o trgovini na termine in sicer tako, kakor ju je predlagal odsek gospodske zbornice, ter je slednjič vsprejela zakon tudi v tretjem čitanju. Grof Kottulin- sky in knez Lobkovice sta izrekla nado, da poslanski zbornici zopet vrnjeni zakon za- dobi sestavo, kakor odgovarja agrarnim za- konom.

Volitve v Združenih državah.

NEW-YORK 5. (B) Po volilnih poro- čilih iz vseh držav je sklepati le na male demokratične pridobitve. Vse kongresnih volitev ne bo znan pred jutšnjim dnem, vendar se zdi, da je republikanom večina zagotovljena.

Proti pomorskemu roparstvu.

CARIGRAD 5. (B) Italijanske oklop- nice so zato obstreljevale gnezdo morskih roparjev v zalivu Middia, ker Turki niso držali termina za izročenje morskih roparjev. Prišel je oddelek Italijanov na kopno, ki je pi- rate, zaprte na lokalni oblasti, se silo odvel na ladije.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisane zadrage z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s tem- peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mu- derna sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA:	ZALOGA:
Via Tesla,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(solsko poslopje)
Via Limitanea	In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetarij, zrcal in slik. Iz- vršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CRNIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTONI

GISSHÜBLER

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zaloga šivalnih strojev za domačo rabo in obrtnike.

5 letno jamstvo

Mehanik-specialist za popraviljanje strojev vseh vrst

RUDOLF RÖTTL

TRST. — Piazza S. Caterina št. 2. — TRST.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj so poš-
tne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
div. avstr. Lloyd.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novi

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

oooooooooooooooooooo

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni
se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-
stoječa iz

14 krasnih drago-
cenih predmetov
in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker r. mont. (na željo tudi
posrebr.) z lepo razr. zlatanim pokr. vrom točno,
urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna g. ldn ali nikljasta okropna veržica
s privez. Parizki sistem.
- 1 gold'n igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 per gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 gsmntura (5 komadov) gumbov za srajce in
ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno
puncir.
- 1 gold'n prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le
za 2 gl. 95 nč. s povzjetjem ali po naprej
poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in
povrnem denar, vsled česar nima kupce nikakega rizika.
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
cenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen
žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Albert Brosch

TRST. - Ul. S. Antonio 5. - TRST
kožuhar in izdelovalec čepic.

ODLIKOVAN NA RAZSTAVI v TRSTU 1882.

Velika zaloga kožuhovine in čepic
za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje vse popravke najhitreje in eko-
nomično. Shranjuje kožuhovino in zimsko
obleko ter jamči za vsako škodo proti molam
in gaju.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije-
nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po
koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa-
kemur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob enem prisodil tvrdki vse sodne
troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim
Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica.
Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri-
stojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo
vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene
listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte
vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka
nima družice. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugi vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Najugodnejše cene.

Skladišče slavnoznanih platenin

in namiznih prtov

iz Fiandre

iz tovarn v Countrai (Belgija)

se nahaja v

novi prodajalnici platenin in bombaževin

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadol.) 1, zraven knjigarne Chiopris.

Izključno zastopstvo se skladiščem: za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo.

Velik dohod nogovic vseh vrst za gospe, gospode in deco.

Najugodnejše cene.

„K sv. Antonu Padovanskemu“

(AL SANTO DI PADOVA)

Prva prodajalnica cerkvenih oprav in nabožnih predmetov

Anton G. Vogrič

Via Muda vecchia št. 2. (zadej municipalne palače.

Velik in menjjuči se izbor mašnih plaščev, pluvijalov, štol, kap, kolarjev, ken-
delabrov, lamp, svetik razpel, palm, nabožnih kipov, oleografij, liturg čolih in molitvenih
knjig, vencev, kolajn, vsakovrstnih podob, nabožnih razglednic za vsak čas pripravnih.

Zaloga sveč od pristnega čebelnega voska I. in II. sestave ter vseh drugih predmetov.

Vse po najzmernejših cenah.

Prečistitim cerkvenim upravam se dovoljujejo posebno znižane cene.

Sprejemajo se vse v to stroko spadajoče poprave.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraen rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obre-
stuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zara-
čunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada
mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse
svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti
to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih
otrok in varovancev.

Dejarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom
c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice do-
bivajo se brezplačno.

Naznanilo.

Niže podpisani vdobiva večkrat od raznih
strank iz Trsta in okolice kakor tudi z Go-
riškega pisma s pokvarjenim naslovom in je-
že več slučajev, da so se taka pisma bodi
izročila kaki drugi tvrdki ali se pa poizgubila,
ker niso mogli dobiti naslovatelja.

Iz tega vzroka si dovoljujem slavno ob-
činstvo opozoriti na svoj pravi naslov:

G. Ružić, Rieka (Fiume).

Pri tej priliki priporočam slavnemu občin-
stvu svoje proizvode, katere izdelujem v svoji
tovarni za kože kakor vse vrste podplatov, ki
so širom države in izven njenih mej najbolj
poznate ter obljubuje postreči vsakega z naj-
boljšim b'agom in po nizki ceni, beležim z
vsem spoštovanjem

G. Ružić

Tovarna za kože, Rieka (Fiume).

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.

Izbor raznih vin in likerjev.